

სს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო

ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

საანგარიშო წლისათვის, რომელიც დასრულდა

2016 წლის 31 დეკემბერს

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა 2

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 5
სრული შემოსავლის ანგარიშგება 6
ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ 7
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება 8

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნა

1. ზოგადი ინფორმაცია 9
2. მომზადების საფუძვლები 9
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა 12
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები 20
5. წინა პერიოდის რეკლასიფიკაცია 21
6. ფული და ფულის ეკვივალენტები 21
7. გაცემული სესხები 21
8. ძირითადი საშუალებები 24
9. სხვა აქტივები 24
10. მოგების გადასახადი 25
11. მიღებული სესხები 26
12. სხვა ვალდებულებები 26
13. სხვა წმინდა შემოსავალი 27
14. ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა სარგებელი 27
15. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები 27
16. პირობითი ვალდებულებები 28
17. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა 28
18. კაპიტალის მართვა 32
19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან 33
20. ბალანსის შემდგომი მოვლენები 33

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინანსურ მფლობელებსა და მენეჯმენტს

მოსაზრება

ჩვენ ჩავატარეთ სს მისო ფინანსურ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი (შემდგომში ორგანიზაცია), რომელიც შედგება ფინანსურ მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის შედეგების, კაპიტალში ცვლილებებისა და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებისგან იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით და თანდართული შენიშვნებით, მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების ჩათვლით.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება უტყუარად და სამართლიანად ასახავს ორგანიზაციის ფინანსურ მდგომარეობას 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისათვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

დასკვნის საფუძველი

ჩვენ წარვმართავდით აუდიტს აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად. ჩვენი პასუხისმგებლობები ამ სტანდარტის შესაბამისად აღწერილია აუდიტორთა პასუხისმგებლობების აბზაცში. ჩვენ შევასრულეთ ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტებისა და საქართველოში მოქმედი ეთიკის მოთხოვნები და ვართ დამოუკიდებელი ორგანიზაციისგან.

ჩვენ გვჯერა, რომ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები არის საკმარისი და სათანადო მოსაზრების გამოსახატად.

მენეჯმენტის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ანგარიშგების მოსამზადებლად მენეჯმენტი ვალდებულია შეაფასოს ორგანიზაციის საქმიანობის უწყვეტობა და წარადგინოს საქმიანობის უწყვეტობასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე ანგარიშგება მოამზადოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვებაზე თუ არ აპირებს ორგანიზაციის ოპერაციების შეჩერებას ან ლიკვიდაციას.

მართვის უფლებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებელი არიან ორგანიზაციის ფინანსური რეპორტირების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორთა პასუხისმგებლობები

ჩვენი მიზანია ჩავატაროთ აუდიტი იმგვარად, რომ მივიღოთ დასაბუთებული რწმუნება იმისა, შეიცავს თუ არა მოცემული ფინანსური ანგარიშგება არსებით უზუსტობებს, რომელიც შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, თუმცა არ არის იმის გარანტი რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტებით ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის უზრუნველყოფს, რომ იგი აღმოაჩინოს არსებით უზუსტობას მისი არსებობის შემთხვევაში.

უზუსტობა შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და ითვლება, რომ იგი მატერიალურია, თუ ინდივიდუალურად ან აგრეგირებულად, მოსალოდნელია რომ გავლენა იქონიოს ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლის გადაწყვეტილებაზე. როგორც აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით წარმართული აუდიტის ნაწილი, ჩვენ პროფესიულ შეფასებას და სკეპტიციზმს ვინარჩუნებთ მთელი აუდიტის მანძილზე. ჩვენ ასევე:

- ვუკეთებთ იდენტიფიცირებას და ვაფასებთ პოტენციური უზუსტობების რისკს ფინანსურ ანგარიშგებაში, რომლებიც გამოწვეულია თაღლითობით ან შეცდომით, ვატარებთ აღნიშნული რისკების შესაბამის გამანეიტრალებელ პროცედურებს და ვიღებთ საკმარის და სათანადო აუდიტორულ მტკიცებულებას მოსაზრების გამოსახატად. თაღლითობით გამოწვეული მატერიალური უზუსტობის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეულის, რადგანაც თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს დოკუმენტების გაყალბებას, გამიზნულ გამორჩენებს ანდაც შიდა კონტროლების უგულვებელყოფას
  - ვსწავლობთ შიდა კონტროლის პროცედურებს, რომლებიც აუდიტისთვის არის მნიშვნელოვანი, რათა დავგეგმოთ შესაბამისი აუდიტორული პროცედურები და არა ორგანიზაციის შიდა კონტროლის გარემოს ეფექტურობაზე მოსაზრების გამოსახატავად
  - ვაფასებთ ორგანიზაციის მიერ გამოყენებულ საბუღალტრო პოლიტიკებსა და შეფასებებს და მენეჯმენტის მიერ გაკეთებულ შესაბამის განმარტებით შენიშვნებს ანგარიშგებაში
  - ვაფასებთ მენეჯმენტის მიერ გაკეთებულ შეფასებას საქმიანობის უწყვეტობასთან დაკავშირებით
  - ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების ზოგად წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, რათა ისინი სამართლიანად ასახავდნენ მოვლენებსა და ტრანზაქციებს
  - მოვიპოვებთ საკმარის აუდიტორულ მტკიცებულებას ორგანიზაციის ფინანსურ ინფორმაციასა და საქმიანობაზე, რათა გამოვხატოთ მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხისმგებელი ვართ აუდიტის მიმართულებაზე, ზედამხედველობასა და შესრულებაზე. ჩვენ პასუხისმგებელი ვართ მხოლოდ ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.
- სხვა საკითხებთან ერთად ჩვენ კომუნიკაცია გვაქვს მართვის უფლებით აღჭურვილ პირებთან აუდიტის მასშტაბზე, ვადებთ და აუდიტის შედეგად აღმოჩენილი მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, მათ შორის შიდა კონტროლის ნაკლოვანებების შესახებ.

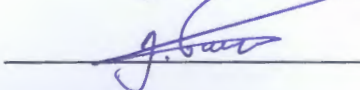
თბილისი, საქართველო
12 ივლისი, 2017

ი. ანთონიძე

სს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო
 ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
 (ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6	896,038	1,163,301
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	2,732,767	3,017,472
ძირითადი საშუალებები	8	147,011	137,426
არამატერიალური აქტივები		25,162	26,960
მიმდინარე მოგების გადასახადი		66,230	105,804
სხვა აქტივები	9	225,055	167,227
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივი	10	-	1,365
მთლიანი აქტივები		4,092,263	4,619,555
ვალდებულებები და კაპიტალი			
ვალდებულებები			
მიღებული სესხები	11	1,769,113	2,070,191
სხვა ვალდებულებები	12	104,214	104,407
სულ ვალდებულებები		1,873,327	2,174,598
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი		3,671,370	3,671,370
დაუფარავი ზარალი		(1,452,434)	(1,226,413)
სულ კაპიტალი		2,218,936	2,444,957
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		4,092,263	4,619,555

ხელმოწერილია მენეჯმენტის სახელით შემდეგი პირების მიერ 2017 წლის 12 ივლისს:

გენერალური დირექტორი ა. ახალბედაშვილი
 ფინანსური დირექტორი ე. ნანოშვილი

სს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2016	2015
საპროცენტო შემოსავალი		804,050	756,921
საპროცენტო ხარჯი		(57,501)	(59,512)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურებამდე		746,549	697,409
კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ხარჯი	7	(438,598)	(354,743)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		307,951	342,666
სხვა შემოსავალი, წმინდა	13	88,938	20,279
ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა სარგებელი	14	(394,268)	(398,724)
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	15	(196,456)	(200,809)
კურსთაშორის სხვაობიდან წარმოშობილი მოგება, წმინდა		8,753	278,905
(ზარალი)/მოგება დაბეგვრამდე		(185,082)	42,317
მოგების გადასახადის ხარჯი	10	(40,939)	(82,000)
მთლიანი სრული ზარალი		(226,021)	(39,683)

9-33 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო

ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშო წლისთვის

(ქართულ ლარში)

	სააქციო კაპიტალი	დაუფარავი ზარალი	სულ
ნაშთი 2014 წლის 31 დეკემბრისთვის	3,671,370	(1,186,730)	2,484,640
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	(39,683)	(39,683)
ნაშთი 2015 წლის 31 დეკემბრისთვის	3,671,370	(1,226,413)	2,444,957
წლის მთლიანი სრული ზარალი	-	(226,021)	(226,021)
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბრისთვის	3,671,370	(1,452,434)	2,218,936

9-33 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინანგრო

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2016	2015
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან (ზარალი)/მოგება დაბეგრამდე		(185,082)	42,317
კორექტირებები:			
საპროცენტო შემოსავალი		(804,050)	(756,921)
საპროცენტო ხარჯი		57,501	59,512
საექვო სესხების ანარიცხების ხარჯი	7	438,598	354,743
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯები	15	28,855	27,051
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული მოგება		-	(4,502)
საკურსო სხვაობით წარმოშობილი მოგება		(8,753)	(278,905)
საოპერაციო საქმიანობიდან გასული ფულადი სახსრები საბრუნავ კაპიტალში ცვლილებებამდე		(472,931)	(556,705)
ცვლილებები საბრუნავ კაპიტალში:			
გაცემული სესხების შემცირება		75,310	798,270
სხვა აქტივების ზრდა		(57,828)	(84,540)
სხვა ვალდებულებების (შემცირება)/ზრდა		(193)	27,310
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან		(455,642)	184,335
მიღებული პროცენტები		718,973	795,148
გადახდილი პროცენტები		(11,371)	(59,610)
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან		251,960	919,873
ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან:			
ძირითადი საშუალებების შეძენა	8	(36,642)	(47,223)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვა		-	9,479
ფულადი სახსრების ზრდა/(შემცირება) საინვესტიციო საქმიანობიდან		(36,642)	(37,744)
ფულადი სახსრები ფინანსური საქმიანობიდან:			
სესხების გადახდა		(501,844)	(411,468)
ფინანსური საქმიანობისთვის გამოყენებული ფულადი სახსრები		(501,844)	(411,468)
წმინდა ფულადი სახსრების (შემცირება) / ზრდა		(286,526)	470,661
ფულადი სახსრები წლის დასაწყისში		1,163,301	677,394
ფულადი სახსრების გადაფასებიდან მიღებული ეფექტი		19,263	15,246
ფულადი სახსრები წლის ბოლოსთვის	6	896,038	1,163,301

9-33 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

1. ზოგადი ინფორმაცია

ა) ორგანიზაცია

მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო დაარსდა საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების ფონდის მიერ 2007 წლის 15 ნოემბერს, როგორც სააქციო საზოგადოება (შემდგომში “ორგანიზაცია“).

ორგანიზაციის სააქციო კაპიტალი განისაზღვრა 3.671.370 ლარით და მისი აქციების 100% წილის მფლობელია საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების ფონდი. სააქციო კაპიტალი შედგება ჩვეულებრივი აქციებისგან ნომინალური ღირებულებით 1 ლარი აქციაზე.

ორგანიზაცია თავის საქმიანობას წარმართავს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონის საფუძველზე და რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის (“სებ“) მიერ.

ორგანიზაციის უმაღლესი მმართველობითი ორგანოა აქციონერთა საერთო კრება. თითოეული ფილიალის ყოველდღიურ საქმიანობის ზედამხედველობას ახორციელებს მმართველი, რომელსაც ნიშნავს ორგანიზაციის სამეთვალყურეო საბჭო გენერალური დირექტორის წარდგინებით.

ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობა მიკრო სესხების გაცემაა. ორგანიზაციის ფინანსური პროდუქტებია ბიზნეს სესხები, აგრო სესხები და სამომხმარებლო სესხები.

ორგანიზაციის საერთო მიზანია ფერმერების ფინანსური მხარდაჭერა აგროკულტურულ, მცირე და საშუალო სამეწარმეო აქტივობაში, რომელიც მიზანმიმართულია აგროკულტურული საქონლის წარმოებისკენ, გადამუშავებისკენ და გაყიდვისკენ, ასევე მომსახურების გაწევისკენ აგროკულტურულ და მასთან დაკავშირებულ სფეროებში.

სათავო ოფისთან ერთად, რომელიც მდებარეობს: საქართველოში, ქ. გორი, მშვიდობის გამზირი № 1, ორგანიზაციას გააჩნია 3 ფილიალი თელავში, წნორში და მარნეულში 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ბ) ცვლილებები ქართულ კანონმდებლობაში

2016 წლის 29 დეკემბერს საქართველოს პრეზიდენტმა ხელი მოაწერა გადაწყვეტილებას საქართველოს სამოქალაქო კოდექსში შემდეგი ცვლილებების შეტანის შესახებ:

- მხარეთა შეთანხმებით სესხისათვის პროცენტის განსაზღვრისას სესხის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არ უნდა აღემატებოდეს 100 პროცენტს, მათ შორის, სესხის ვადის გაგრძელების შემთხვევაში.
- თუ საქართველოს კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ფიზიკურ პირზე 100,000 (ასი ათას) ლარამდე სესხი უნდა გაიცეს მხოლოდ ლარში.
- აკრძალულია 100,000 ლარზე ნაკლები თანხის მიღება ცალკეული პირებისგან. ეს ცვლილება ამოქმედდა 2017 წლის 15 ივლისიდან.

2. მომზადების საფუძვლები

ანგარიშგების შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანობაში, ფასს-ების) შესაბამისად.

ორგანიზაცია თავის ბუღალტრულ ჩანაწერებს აწარმოებს და ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებს ქართულ ლარში ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, როგორც ეს საქართველოს კანონმდებლობით მოითხოვება.

ორგანიზაციის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით.

თანხობრივი მაჩვენებლები ფინანსურ ანგარიშგებაში მითითებულია დამრგვალებების გარეშე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ების შესაბამისად მომზადება ითხოვს გარკვეული შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების გაკეთებას. ის, ასევე, ორგანიზაციის მენეჯმენტისგან მოითხოვს, რომ მსჯელობის საფუძველზე ჩამოაყალიბოს და მიიღოს ყველაზე გონივრული სააღრიცხვო შეფასებები. ის მნიშვნელოვანი სფეროები, რომლებიც შეფასდა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და მათი ეფექტის შესახებ, მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

შეფასების საფუძველი

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე.

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ა) 2016 წლის პირველი იანვრის შემდეგ ძალაში მყოფი ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები:

არც ერთ ახალ სტანდარტს, ინტერპრეტაციას ან შესწორებას, რომელიც ეფექტურია 2016 წლის 1 იანვრიდან არ ჰქონია ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა.

ბ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული:

შემდეგ ახალ სტანდარტებს, ინტერპრეტაციებს და ცვლილებებს, რომლებიც ჯერ არ არის შესული ძალაში და არ გამოყენებულა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, შესაძლოა ჰქონდეს გავლენა ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ფასს 15 – შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან
- ფასს 9 – ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს 15 შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან.

2014 წლის მაისში გამოიცა ფასს 15, რომელიც მეწარმე პირებს კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან მიღებული შემოსავლების აღრიცხვის ერთიან, სრულ მოდელს სთავაზობს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს 15 ჩაანაცვლებს შემოსავლის აღიარების არსებულ პრინციპს, მათ შორის ბასს 18 – შემოსავლები, ბასს 11 – სამშენებლო კონტრაქტები და მათთან დაკავშირებულ ინტერპრეტაციებს.

ფასს 15-ის ამოსავალი პრინციპი იმაში მდგომარეობს, რომ პირმა შემოსავალი ისე უნდა აღიაროს, რომ ამით ასახოს კლიენტებისათვის ნაკისრი საქონლისა თუ მომსახურების გადაცემა ისეთი თანხით, რომელიც ასახავს ანაზღაურებას, რის მიღებასაც პირი ვარაუდობს ამ საქონლისა და მომსახურების სანაცვლოდ. კერძოდ, სტანდარტი გვთავაზობს ერთ, პრინციპზე დაფუძნებულ, ხუთეტაპიან მოდელს, რომელიც კლიენტებთან გაფორმებულ ყველა კონტრაქტზე ვრცელდება:

ხუთეტაპიანი მოდელი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

- კლიენტთან კონტრაქტის იდენტიფიცირება
- საკონტრაქტო ვალდებულებების დადგენა
- ტრანზაქციის ფასის განსაზღვრა
- ტრანზაქციის ფასის მიკუთვნება საკონტრაქტო ვალდებულებასთან
- შემოსავლის აღიარება, როდესაც (ან თუ) პირი საკონტრაქტო ვალდებულებას შეასრულებს

ფასს 15-ის მიხედვით, საწარმო შემოსავალს აღიარებს საკონტრაქტო ვალდებულების შესრულებისას, ანუ მაშინ, როდესაც შესაბამის ვალდებულებასთან დაკავშირებულ საქონელსა თუ მომსახურებაზე “კონტროლი” კლიენტს გადაეცემა. უფრო დირექტიული ხასიათის ინსტრუქცია დაემატა ისეთ თემებს, როგორებიცაა, მაგალითად, შემოსავლის აღიარების მომენტი, ცვლადი ანაზღაურების აღრიცხვა, კონტრაქტის შესრულებისა და მიღების ხარჯები და სხვა მსგავსი ასპექტები. ასევე შემოდის შემოსავლის განმარტების ახალი მოთხოვნები.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

სტანდარტი სავალდებულოდ ძალაში შედის 2018 წლის 1 იანვარს. დასაშვებია მისი ვადამდე ადრე დანერგვა. ფასს 15-ის გამოყენების შერჩეული მიდგომის გათვალისწინებით, სტანდარტზე გადასვლისას შესაძლებელია, სხვადასხვა მოთხოვნა ანგარიშგების მომზადებისას ერთდროულად კი არ იქნეს გათვალისწინებული, არამედ სხვადასხვა დროს.

ფასს 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები. 2009 წლის ნოემბერში გამოქვეყნებული ფასს 9 ახალ მოთხოვნებს აწესებს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციისა და გაზომვის თვალსაზრისით. 2010 წლის ოქტომბერში ფასს 9-ში შევიდა შესწორება, რომელიც ითვალისწინებს მოთხოვნებს ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციის, გაზომვისა და აღიარების გაუქმების თვალსაზრისით. 2013 წლის ნოემბერში კი მას დაემატა ახალი მოთხოვნა ჰეჯირების ზოგად აღრიცხვასთან დაკავშირებით. 2014 წლის ივლისში ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ გამოაქვეყნა ფასს 9-ის საბოლოო ვერსია. იგი მთლიანობაში მოიცავს ფინანსური აქტივების გაუფასურების მოთხოვნებსა და მცირე შესწორებებს, რომლებიც ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციისა და გაზომვის მოთხოვნებს ეხება. ფასს 9 მიზნად ისახავს, ჩაანაცვლოს ბასს 39 – ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და გაზომვა.

ფასს 9-ის ძირითადი მოთხოვნები:

- **ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და გაზომვა.** ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება იმ ბიზნეს-მოდელის მიხედვით, რომელშიც ხდება მათი ფლობა და საკონტრაქტო ფულადი სახსრების მოძრაობის მახასიათებლების გათვალისწინებით. კერძოდ, სავალო ინსტრუმენტები, რომლებსაც პირი ფლობს ისეთი ბიზნეს მოდელით, რომლის მიზანი საკონტრაქტო ფულადი სახსრების შეკრებაა და რომელთა საკონტრაქტო ფულადი სახსრები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და მის დარჩენილ ნაწილზე დარიცხულ პროცენტს მოიცავს, თავდაპირველი აღიარების შემდგომ გაიზომოს ამორტიზებული ღირებულებით. ფასს 9-ის 2014 წლის რედაქციაში შემოტანილია სავალო ინსტრუმენტების აღრიცხვის ახალი კატეგორია “რეალური ღირებულება სხვა სრული შემოსავალში”. აღნიშნული ეხება სავალო ინსტრუმენტებს, რომლებიც მოქცეულია ისეთ ბიზნეს-მოდელში, რომლის მიზანი მიიღწევა საკონტრაქტო ფულადი ნაკადების შეგროვებითა და ფინანსური აქტივების გაყიდვით. აღნიშნულ სავალო ინსტრუმენტებში გათვალისწინებული უნდა იყოს ფინანსური აქტივის საკონტრაქტო პირობები, რომლებიც კონკრეტულ დღეს წარმოშობს ისეთი ფულადი სახსრების მოძრაობას, რაც ძირითადი თანხის გადახდებსაც წარმოადგენს და დარჩენილი თანხის პროცენტის გადახდებსაც. ამგვარი სავალო ინსტრუმენტები, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, იზომება რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავლებში. ყველა სხვა სავალო და წილობრივი ინსტრუმენტები იზომება რეალური ღირებულებით. გარდა ამისა, ფასს 9-ის მიხედვით, პირს შეუძლია შეუქცევადად წარმოადგინოს კაპიტალში ინვესტიციის (არა სავაჭროდ განკუთვნილისა) რეალური ღირებულების რეტროსპექტიული ცვლილებები და მოგება-ზარალში მხოლოდ დივიდენდური შემოსავლები ასახოს.
- **ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და გაზომვა.** ფინანსური ვალდებულებები ბასს 39-ის მოთხოვნების მსგავსად კლასიფიცირდება. თუმცა, არსებობს განსხვავება მეწარმე პირის საკრედიტო რისკის გაზომვის მოთხოვნებში. ფასს 9 ითხოვს, რომ ამ ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებით გამოწვეული რეალური ღირებულების ცვლილების ოდენობა წარმოდგენილი იქნეს სხვა სრულ შემოსავლებში, თუ ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილების შედეგების აღიარება სხვა სრულ შემოსავლებში საბუღალტრო შესაბამობას შექმნის ან გაზრდის მას მოგება-ზარალში. ფინანსური ვალდებულების საკრედიტო რისკით გამოწვეული რეალური ღირებულების ცვლილება შემდგომში მოგება-ზარალში არ რეკლასიფიცირდება. გაუფასურება. ფასს 9-ის 2014 წლის რედაქციაში შემოტანილია ფინანსური აქტივების გაუფასურების გაზომვის “მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის” მოდელი, რაც ბასს 39-ის გაწეული საკრედიტო დანაკარგის მოდელის საპირისპიროა. მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის მოდელი მეწარმე პირს ავალდებულებს, ყოველ საანგარიშო დღეს აღრიცხოს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგები და მათი ცვლილება ისე, რომ მან ასახოს საკრედიტო რისკის ცვლილება თავდაპირველი აღიარების შემდგომ. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, აღარ არის აუცილებელი საკრედიტო დანაკარგის აღიარებას წინ საკრედიტო ხდომილება უსწრებდეს.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

- **ჰეჯირების აღრიცხვა.** შემოტანილია ჰეჯირების აღრიცხვის ახალი მოდელი, რომელიც უფრო კარგად შეესაბამება ფინანსური და არაფინანსური რისკის პოზიციების ჰეჯირებისას მეწარმის რისკის მართვის ზომების ხასიათისას. ფასს 9 მეწარმეებს სთავაზობს უფრო მოქნილ მიდგომას ჰეჯირების აღრიცხვის ტრანზაქციების ტიპებთან მიმართებაში. კერძოდ, გაფართოებულია იმ ინსტრუმენტების სახეობათა რიგი, რომლებიც კლასიფიცირდება ჰეჯირების ინსტრუმენტებად და არასაფინანსო ერთეულების რისკის კომპონენტების ისეთი ტიპების რაოდენობა, რომლებიც შეიძლება ჰეჯირების აღრიცხვისთვის გამოვიყენოთ. გარდა ამისა, ეფექტურობის ტესტი გაუქმდა და ჩანაცვლდა “ეკონომიკური ურთიერთობის” პრინციპით. ასევე აღარ არის საჭირო ჰეჯირების ეფექტურობის რეტროსპექტიული შეფასება. შემოტანილია განმარტების გაზრდილი მოთხოვნები მეწარმის რისკის მართვის ღონისძიებებთან დაკავშირებით.
- **ალიარების შეწყვეტა.** ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ალიარების შეწყვეტის მოთხოვნები გადმოტანილია ბასს 39-დან.

სტანდარტი სავალდებულოდ ძალაში შედის 2018 წლის 1 იანვარს. დასაშვებია მისი ვადამდე ადრე დანერგვა. ფასს 9-ის გამოყენების შერჩეული მიდგომის გათვალისწინებით, სტანდარტზე გადასვლისას შესაძლებელია, სხვადასხვა მოთხოვნა ანგარიშგების მომზადებისას ერთდროულად კი არ იქნეს გათვალისწინებული, არამედ სხვადასხვა დროს.

ზემოთ მოცემულის გარდა არ არსებობს სხვა სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში და რომელთაც შესაძლოა ჰქონდეთ გავლენა ორგანიზაციაზე მიმდინარე ან მომავალ საანგარიშგებო პერიოდებში.

ჯერ კიდევ ფასდება ახალი სტანდარტების, ფასს 15 შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან და ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტების გავლენა, რადგან მათ შეიძლება ჰქონდეთ მნიშვნელოვანი გავლენა ორგანიზაციის მომავალ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ორგანიზაციის მიერ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ. სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენება ხორციელდება უწყვეტად ყველა წლისთვის, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული.

ფინანსური ინსტრუმენტები

(ა) ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივები ბასს 39-ის მიხედვით კლასიფიცირდება, როგორც რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი მოგებასა ან ზარალში, სესხები და მოთხოვნები, დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები, ან გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივები. ორგანიზაცია განსაზღვრავს მისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას თავდაპირველი ალიარებისას.

რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი მოგებაში ან ზარალში

ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება, როგორც რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი მოგებასა ან ზარალში, როდესაც ფინანსური აქტივი გამიზნულია სავაჭროდ ან არის განსაზღვრული, როგორც რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი. ისინი აღიარებულია რეალური ღირებულებით დაკორექტირებული ხელახალი შეფასების დროს წარმოშობილი ნებისმიერი შემოსავალით ან ზარალით, რომლებიც აღიარდება მოგება-ზარალში.

ორგანიზაციას არ გააჩნია ვაჭრობისათვის გამიზნული აქტივები და არც ნებაყოფლობით აქვს კლასიფიცირებული ფინანსური აქტივები, როგორც რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი მოგებასა ან ზარალში.

დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები

არაწარმოებული ფინანსური აქტივები ფიქსირებული ან გასაზღვრადი გადასახდელებითა და ფიქსირებული დაფარვის ვადებით კლასიფიცირებულია, როგორც დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები მაშინ, როდესაც ორგანიზაციას გააჩნია მისი დაფარვის ვადამდე შენარჩუნების სურვილი და შესაძლებლობა. ორგანიზაციას არ გააჩნია დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სესხები და მოთხოვნები

ეს აქტივები წარმოადგენს არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს ფიქსირებული ან განსაზღვრადი გადასახდელებით, რომელთა ფასი არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე. მათი თავდაპირველი აღიარება ხდება რეალური ღირებულებით იმ ტრანზაქციის დანახარჯების ჩათვლით, რომელიც პირდაპირაა დაკავშირებული მის შემქნასა ან გაცემასთან, ხოლო შემდგომ აღიარებულია გაუფასურების რეზერვით შემცირებული ამორტიზებადი ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივები

არაწარმოებული ფინანსური აქტივები, რომლებიც არ შედის ზემოთჩამოთვლილ კატეგორიებში, კლასიფიცირდება, როგორც გასაყიდად გამიზნული და მოიცავს ორგანიზაციის სტრატეგიულ ინვესტიციებს არაშვილობილ საწარმოებში, ასოციაციებში ან ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებში, ასევე კორპორაციულ ობლიგაციებში. ისინი შეფასებულია რეალური ღირებულებით, ხოლო ცვლილებები რეალურ ღირებულებაში ჩვეულებრივ აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში და აკუმულირდება გასაყიდად არსებულ რეზერვში. თუ არსებობს გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივის რეალური ღირებულების მნიშვნელოვანი ან ხანგრძლივი შემცირება (რაც გაუფასურების ობიექტურ მტკიცებულებას წარმოადგენს), გაუფასურების მთლიანი ღირებულება, სხვა სრული შემოსავალში უკვე აღიარებული ნებისმიერი ოდენობის ჩათვლით, აღიარდება მოგება-ზარალში.

გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივების შესყიდვები და გაყიდვები აღიარდება შეძენის თარიღისათვის, ვაჭრობისა და შესყიდვის თარიღებს შორის. რეალური ღირებულების ნებისმიერი ცვლილება აღიარდება გასაყიდად გამიზნული აქტივების რეზერვებში. გაყიდვისას, სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული კუმულაციური შემოსავალი ან ზარალი რეკლასიფიცირებულია გასაყიდად არსებული რეზერვებიდან მოგება-ზარალში. ორგანიზაციას არ აქვს აქტივები კლასიფიცირებული, როგორც გასაყიდად გამიზნული.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ორგანიზაცია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას მაშინ, როდესაც: (ა) ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების მიღების საკონტრაქტო უფლებებს ვადა გასდის; ან (ბ) იგი გადასცემს ფინანსურ აქტივთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების მიღების უფლებას, ან შედის ისეთ გარიგებაში, როდესაც: (i) აქტივის გასვლასთან ერთად ხდება ყველა არსებითი რისკისა და სარგებლის კომპანიიდან გასვლა; ან (ii) ორგანიზაცია არ გადასცემს აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ არსებით რისკსა და სარგებელს, მაგრამ ასევე არ ინარჩუნებს კონტროლს ამ აქტივზე. კონტროლის შენარჩუნება ხდება მაშინ, როდესაც კონტრაგენტს არ აქვს უფლება, გაყიდოს აქტივი მესამე არადაკავშირებულ მხარეზე, გაყიდვასთან დაკავშირებული დამატებითი შეზღუდვების გათვალისწინების გარეშე.

(ბ) ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირებულია, როგორც ორგანიზაციის მიმართ არსებული ვალდებულებები, მათ შორის მიღებული სესხები. ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად შეფასებულია რეალური ღირებულებით, შემცირებული ტრანზაქციების ხარჯებით. ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო მეთოდის მიხედვით.

ეფექტური საპროცენტო მეთოდი წარმოადგენს ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულების გამოთვლისა და ასევე საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდზე განაწილებისათვის გამოყენებულ მეთოდს. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს მომავალში გადასახდელ ფულად სახსრებს ფინანსური ვალდებულების მომსახურების ვადის განმავლობაში, ან (სადაც საჭიროა) მოკლევადიანი პერიოდის განმავლობაში, საწყისი აღიარების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა

ორგანიზაცია ფინანსური ვალდებულებების აღიარებას წყვეტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ვალდებულება სრულდება, უქმდება, ან გასდის ვადა. სადაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ენაცვლება მეორეს იმავე მსესხებლის მიმართ მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობებით,

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ან არსებული ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება ან მოდიფიკაცია ითვლება თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტად და ახალი ვალდებულების აღიარებად, ხოლო სხვაობა საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ ან გადასახდელ ანაზღაურებას შორის აისახება მოგებასა და ზარალში.

(გ) გადახურვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები არის გადახურული და ნეტო თანხითაა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ, როდესაც არსებობს კანონიერი უფლება, რომ გადაიფაროს აღიარებული თანხები და ორგანიზაციას აქვს განზრახვა ზემოთხსენებული თანხები წარადგინოს ნეტო თანხით ან გაყიდოს აქტივი და დაფაროს ვალდებულება ერთდროულად.

(დ) ფასს 7 რეალური ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 7 მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებს რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებებისთვის იმ დაშვებების შესახებ, რაც გამოყენებულ იქნა რეალური ღირებულების განსაზღვრისას. რეალური ღირებულების იერარქია მოიცავს შემდეგ დონეებს:

1. იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე (1-ლი დონე);
2. პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ (მე-2 დონე); და
3. ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე (მე-3 დონე).

რეალური ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია ერთ-ერთ დონეში.

ორგანიზაციას არ გააჩნია რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები, შესაბამისად, ისინი არაა წარმოდგენილი ფასს 7-ის მიხედვით რეალური ღირებულების იერარქიულად შეფასების პრინციპით.

(ე) ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივის გაუფასურება

გაუფასურებით მიღებული ზარალი ტარდება მოგება/ზარალის ანგარიშგებაში მათი წარმოქმნისას ერთი ან მეტი გარემოების („ზარალის შემთხვევა“) დადგომის შემთხვევაში, რაც ფინანსური აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ხდება და რომელსაც გავლენა აქვს ფინანსური აქტივის ან მათი ჯგუფის სავარაუდო სამომავლო ფინანსური ნაკადების დროსა და ვადიანობაზე, რისი საიმედო განსაზღვრაც შესაძლებელია. იმისათვის, რომ დაადგინოს, არის თუ არა ფინანსური აქტივი გაუფასურებული, ორგანიზაცია ძირითადად ისეთ ფაქტორებს განიხილავს, როგორცაა მისი ვადაგადაცილების სტატუსი და არსებობის შემთხვევაში მისი უზრუნველყოფის რეალიზაციის პოტენციალი.

ფინანსური აქტივის გაუფასურების შეფასებისას გაითვალისწინება შემდეგი ფაქტორები:

- ნებისმიერი შენატანზე ვადაგადაცილება და დაგვიანება არ უკავშირდება საანგარიშსწორებო სისტემების შეფერხებულ მუშაობას;
- მსესხებელი მნიშვნელოვანი ფინანსური სირთულეების წინაშე იმყოფება, რაც დასტურდება ორგანიზაციის მიერ მოპოვებული მსესხებლის ფინანსური ინფორმაციით;
- მსესხებელი განიხილავს გაკოტრების ან ფინანსური რეორგანიზაციის შესაძლებლობას;
- მნიშვნელოვანი ცვლილება არსებობს მსესხებლის მიერ სესხის დაფარვის სტატუსში, რაც ქვეყნის ეროვნული ან ადგილობრივი ეკონომიკური პირობების ცვლილებებით არის გამოწვეული და რასაც გავლენა აქვს მსესხებელზე;
- უზრუნველყოფის ღირებულება მნიშვნელოვნად მცირდება გაუარესებული საბაზრო მდგომარეობის გამო.

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გაუფასურების ზარალის გამოთვლა ეფუძნება რისკიანი აქტივების ანალიზს და წარმოადგენს მენეჯმენტის შეფასებას იმ ოდენობისას, რაც საკმარისია ზარალის დასაფარად. ანარეცხები იქმნება ინდივიდუალური შეფასებით იმ რისკიანი ფინანსური აქტივებისა ან აქტივთა ჯგუფისთვის, რომელიც არსებითაა ინდივიდუალურად ან ჯგუფურად. გაუფასურების კოლექტიური შეფასების მიზნებისთვის ფინანსური აქტივი ჯგუფდება მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მიხედვით.

გაუფასურებასთან მიმართებაში კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების სამომავლო ფულადი ნაკადები განსაზღვრულია მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მქონე აქტივების ისტორიული ზარალის შესაბამისად. ისტორიული ზარალი კორექტირდება არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, რათა ასახულ იქნას მიმდინარე პირობების გავლენა, ხოლო ის გარემოებები, რომლებიც ამჟამად აღარ არსებობს, არ იყოს გათვალისწინებული. თუ ამორტიზებული ღირებულებით გაუფასურებული ფინანსური აქტივის პირობები დაექვემდებარება ხელახალ მოლაპარაკებებს ან სხვაგვარად შეიცვლება მსესხებლის ან გამცემის ფინანსური სირთულეების მიზეზით, გაუფასურება იზომება თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით პირობების ცვლილებამდე.

გაუფასურების ზარალი ყოველთვის აღიარდება მოგება-ზარალის ანგარიშის გავლით, რომ შეამციროს აქტივის საბალანსო ღირებულება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების დონემდე (რომელიც შეიცავს მომავალ საკრედიტო დანაკარგებს, რომელსაც ჯერ ადგილი არ ჰქონია) დადისკონტირებული აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. უზრუნველყოფილი ფინანსური აქტივის მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლისას გათვალისწინებულია ფულადი ნაკადები, რომლებიც აქტივის გაყიდვით მიიღება გაყიდვის დანახარჯების გამოკლებით იმის მიუხედავად, მოსალოდნელი არის თუ არა აქტივის გაყიდვა.

ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები არის აქტივები, რომლებიც იოლად კონვერტირებადია ფულად სახსრებში და ექვემდებარება ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს ფულს სალაროში და ფულად სახსრებს საბანკო ანგარიშებზე სამ თვემდე ვადით. სამ თვეზე მეტი ვადიანობით შეზღუდული სახსრები არ შედის ნაღდი ფულისა და ფულის ეკვივალენტებში.

ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები ბალანსში ასახულია ისტორიული ღირებულებით, რომელიც შემცირებულია დაგროვილი ცვეთისა (ამორტიზაციის) და გაუფასურების ზარალით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ძირითად საშუალებებზე (და არამატერიალურ აქტივებზე) ცვეთის (და ამორტიზაციის) დარიცხვა ხდება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში სისტემატურ საფუძველზე წრფივი მეთოდით. ცვეთა (და ამორტიზაცია) ერიცხება შემდეგი სასარგებლო მომსახურების ვადების მიხედვით:

ისტორიული ღირებულება	სასარგებლო მომსახურების ვადა (წლებში)
შენობა-ნაგებობები	10 - 30
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო მოწყობილობები	3 - 5
სატრანსპორტო საშუალებები	3 - 6
ავეჯი და ოფისის აღჭურვილობა	3 - 5
კომპიუტერული პროგრამები	5 - 10

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რათა გადამოწმდეს, ხომ არ არის აღიარებული ანაზღაურებად ღირებულებაზე მეტად. ანაზღაურებადი ღირებულება არის უდიდესი გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებას შორის. არამატერიალურ აქტივებზე ამორტიზაციის დარიცხვა ხდება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში სისტემატურ საფუძველზე წრფივი მეთოდით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სააქციო კაპიტალი და დივიდენდები

ჩვეულებრივი აქციები დისკრეციული დივიდენდებით კლასიფიცირდება, როგორც კაპიტალი. დამატებითი ხარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ახალი აქციებისა თუ ოფციონების გამოშვებასთან ნაჩვენებია კაპიტალში საგადასახადო გამოქვითვებით შემცირებული შემოსულობების სახით.

დივიდენდები ჩაიწერება კაპიტალში იმ პერიოდში, როდესაც ის არის გამოცხადებული. ნებისმიერი დივიდენდი, რომელიც გამოცხადდა საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ და ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნებამდე გაიშიფრება ბალანსის შედგენის თარიღის შემდგომი მოვლენების შენიშვნაში.

ანარიცხები, პირობითი აქტივები და ვალდებულებები

ანარიცხი არის ვალდებულება, რომლის დაფარვის ვადა ან ოდენობა განუსაზღვრელია. ვალდებულება არის წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად წარმოშობილი მიმდინარე მოვალეობა, რომლის დასაფარავად საჭიროა ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების საწარმოდან გასვლა. ვალდებულების წამომქმნელი მოვლენა არის ისეთი მოვლენა, რომელიც ქმნის იურიდიულ ან კონსტრუქციულ ვალდებულებას, რომლის მიხედვითაც ორგანიზაციამ უპირობოდ უნდა დაფაროს ვალდებულება. იურიდიული ვალდებულება არის ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნება შემდეგი ფაქტორებიდან:

- ხელშეკრულება (ყველა პირობის გათვალისწინებით, მათ შორის, ზეპირი);
- კანონმდებლობა; ან
- სხვა კანონიერი ქმედება.

კონსტრუქციული ვალდებულება წარმოიქმნება ორგანიზაციის ქმედებებიდან, რაც გულისხმობს შემდეგს:

- წარსული პრაქტიკიდან მიღებული გამოცდილების შედეგად, გამოქვეყნებული პოლიტიკით ან საკმაოდ სპეციფიკური მიმდინარე განაცხადით, ორგანიზაცია სხვა მხარეებს მიუთითებს, რომ ის აიღებს გარკვეულ პასუხისმგებლობებს; და
- შედეგად, ორგანიზაცია აღნიშნულ სხვა მხარეებს უქმნის სამართლიან მოლოდინს, რომ იგი შეასრულებს აღებულ ვალდებულებებს.

ტერმინი “პირობითი ვალდებულება“ გამოიყენება ვალდებულებებისათვის, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებენ აღიარების კრიტერიუმებს.

სააღრიცხვო პოლიტიკა გამოყოფს შემდეგ კატეგორიებს:

- ანარიცხები - რომლებიც აღიარდება, როგორც ვალდებულება (იმ პირობით, რომ შესაძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება), რადგან ისინი წარმოადგენენ მიმდინარე მოვალეობას და მოსალოდნელია, რომ მათ დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა; და
- პირობითი ვალდებულებები - რომლებიც არ აღიარდება, როგორც ვალდებულება, რადგან წარმოადგენს, ან:
  - შესაძლო მოვალეობებს, რადგან ჯერ კიდევ არაა დადასტურებული, გააჩნია თუ არა ორგანიზაციას მიმდინარე მოვალეობა, რომლის შესრულება გამოიწვევს ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლას; ან
  - მიმდინარე მოვალეობებს, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებს სტანდარტის მოთხოვნებს (რადგან მოსალოდნელი არ არის, რომ ვალდებულების დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა, ან შეუძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება).

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება. პირობითი ვალდებულებების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში გარდა ისეთი პირობითი ვალდებულებებისა, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან არ არის მოსალოდნელი.

პირობითი ვალდებულებები შეიძლება განვითარდეს თავდაპირველად მოსალოდნელისგან განსხვავებული სახით. ამიტომ ისინი ფასდება მუდმივად, რათა განისაზღვროს, ხომ არაა აუცილებელი ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების ორგანიზაციიდან გასვლა. იმ შემთხვევაში, თუ იმ ვალდებულების დასაფარად, რომელიც განიხილებოდა პირობით ვალდებულებად, საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების ორგანიზაციიდან გასვლა, ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება ანარიცხი იმ პერიოდში, როდესაც ასეთ ცვლილებას ექნება ადგილი (გარდა განსაკუთრებულად იშვიათი შემთხვევებისა, როდესაც ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია).

პირობითი აქტივები არ აისახება ფინანსური ანგარიშგებაში, თუმცა მათ შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში, როდესაც შესაძლებელია ეკონომიკური სარგებლის შემოდინება. თუ ეკონომიკური სარგებელი აუცილებლად მიიღება, აქტივი და შესაბამისი შემოსავალიც აღიარდება შესაბამისი პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში მაშინ, როდესაც შეფასების ცვლილება მოხდა.

მოგების გადასახადი

პერიოდის მოგების გადასახადის ხარჯი შედგება მიმდინარე და გადავადებული გადასახადების ხარჯისგან. გადასახადის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მისი წარმოშობა დაკავშირებულია სხვა სრულ შემოსავალთან ან კაპიტალში აღიარებულ მუხლებთან. ასეთ შემთხვევაში, გადასახადის აღიარება ხდება, შესაბამისად, სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში.

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოითვლება საანგარიშგებო თარიღისთვის ფაქტობრივად მოქმედი საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით. მენეჯმენტი პერიოდულად ახდენს საგადასახადო მიდგომის გადახედვას კანონმდებლობაში არსებული სხვადასხვა ინტერპრეტაციის შესაბამისად. ორგანიზაცია ქმნის ანარიცხებს თანხებზე, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია საგადასახადო ორგანოებისთვის.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება ვალდებულებების მეთოდის გამოყენებით, დროებითი განსხვავებების წარმოქმნისას აქტივებსა და ვალდებულებებისგან წარმოქმნილ საგადასახადო ბაზასა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ნაჩვენებ საბალანსო მაჩვენებელს შორის. რადგან გადავადებული საგადასახადო აქტივი არ დაანგარიშდება, როდესაც აღიარდა აქტივი ან ვალდებულება, მას არ ექნება გავლენა არც ფინანსურ და არც საგადასახადო მოგება-ზარალზე. გადავადებული საგადასახადო აქტივი განისაზღვრება საგადასახადო განაკვეთით (და კანონმდებლობით) რომელიც ამოქმედდა ან არსებითად ამოქმედდა საბალანსო უწყისის თარიღისთვის და მოსალოდნელია მისი გამოყენება, როდესაც მასთან დაკავშირებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი მიიღება ან გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება წარმოიქმნება.

გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში (და იმ ოდენობით), როცა მოსალოდნელია, რომ მომავალში იარსებებს დასაბეგრი მოგება, რის ხარჯზეც მოხდება აღნიშნული აქტივის გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება გადაიხურება იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს მიმდინარე საგადასახადო აქტივის მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებასთან გადახურვის სამართლებრივი უფლება, და როდესაც გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება წარმოშობილია ერთი და იმავე საგადასახადო კანონმდებლობის შედეგად, რომლის დროსაც აქტივის და ვალდებულების წმინდა თანხით წარდგენა შესაძლებელია.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საპროცენტო შემოსავლებისა და ხარჯების აღიარება

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აისახება ყველა სავალო ინსტრუმენტთან მიმართებით დარიცხვის პრინციპის საფუძველზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ეს მეთოდი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გაანგარიშებისთვის ითვალისწინებს ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილ ან მიღებულ ყველა სახის გადასახდელს, მათ შორის ტრანზაქციის დანახარჯებს, ფასნამატებსა და ფასდაკლებებს, რაც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელი მოსაკრებლები მოიცავს გაცემის საკომისიოს, რომელიც მიიღება ან გადაიხდებიან პირის მიერ ფინანსური აქტივის შექმნასთან ან შექმნასთან დაკავშირებით ან ფინანსური ვალდებულების გადმოცემასთან დაკავშირებით, მაგ.: კრედიტუნარიანობის შეფასების საფასური, გარანტიების ან გირაოს შეფასება და გატარება, ინსტრუმენტის პირობებზე მოლაპარაკება და ოპერაციის დოკუმენტების დამუშავება. ორგანიზაციის მიერ მიღებულ სესხთან დაკავშირებული საკომისიო წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს თუ მოსალოდნელია, რომ ორგანიზაცია გააფორმებს კონკრეტულ საკრედიტო ურთიერთობას და არ ელის სესხის რეალიზაციას მისი წარმოქმნიდან მოკლე პერიოდშივე.

როდესაც სესხებისა და სხვა ვალის ინსტრუმენტების ამოღება საექვოა, მათი ჩამოწერა ხდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებამდე და საპროცენტო შემოსავალი აღირიცხება მიმდინარე ღირებულების დისკონტის საფუძველზე აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გაუფასურების ზარალის შესაფასებლად.

ყველა სხვა მოსაკრებელი და საკომისიო, ასევე სხვა შემოსავლები და ხარჯები, ზოგადად, ტარდება დარიცხვის საფუძველზე კონკრეტული ოპერაციის დასრულებასთან მიმართებით, რომელიც ფასდება ფაქტობრივად უზრუნველყოფილი მომსახურების საფუძველზე, როგორც მისაწოდებელი სრული მომსახურების შემადგენელი ნაწილი.

საკომისიო შემოსავლები, რომლებიც წარმოიქმნება მოლაპარაკებებიდან ან მესამე მხარესთან ოპერაციის თაობაზე გამართულ მოლაპარაკებებში მონაწილეობიდან, მაგ: სესხების, წილებისა და სხვა ფასიანი ქაღალდების შექმნა, ასევე ბიზნესის შესყიდვა ან რეალიზაცია, რომლის გარემოებაც შესაბამისი ოპერაციის აღსრულებისას დგება, ტარდება დასრულებისას.

ხარჯების აღიარება

ხარჯები აღიარდება სხვა საერთო შემოსავლების ანგარიშგებაში, თუ წარმოიშვება სამომავლო ეკონომიკური მოგების შემცირება, რომელიც დაკავშირებულია აქტივის შემცირებასთან ან გაიზარდება ვალდებულება, რომელიც საიმედოდაა შეფასებული.

ხარჯები აღიარდება სხვა საერთო შემოსავლების ანგარიშგებაში მაშინვე, თუ ხარჯი აღარ არის მომავალი ეკონომიკური საქმიანობის მოგების ნაწილი, ან თუ მომავალი ეკონომიკური მოგება აღარ აღიარებს ან წყვეტს მისი როგორც აქტივის აღიარებას ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

იჯარა

სადაც მეიჯარე ორგანიზაცია იჯარისას პრაქტიკულად არ გადასცემს ყველა რისკს და სარგებელს საკუთრების გადაცემის უფლებასთან დაკავშირებით მოიჯარის მიერ, სრული საიჯარო გადასახადი აისახება წლის მოგება-ზარალში წრფივი დარიცხვის მეთოდით მთელი საიჯარო პერიოდის მანძილზე. იჯარა არის შეუქცევადი, რომლის დროსაც მოიჯარე დაკავშირებულია აქტივის ფლობასთან და მომავალ პირობებთან, რომლის მიხედვითაც მოიჯარეს აქვს შესაძლებლობა გააგრძელოს იჯარის ხანგრძლივობა მომავალი გადასახდელების არსებობის ან არარსებობის შემთხვევაში, როდესაც იჯარის დაწყებისას მკაფიოდ არის განსაზღვრული, რომ მოიჯარე გამოიყენებს ამ ვარიანტს.

ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

ხელფასები, ბონუსები და არაფულადი შეღავათები აღიარდება იმ წელს, როდესაც თანამშრომელმა გასწია შესაბამისი მომსახურება.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ასევე მოვლენები ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე, რომელიც გვაწვდის დამატებით ინფორმაციას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, შეტანილია ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბალანსის შემდგომი არსებითი მოვლენები, რომლებიც არ ახდენენ გავლენას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის დღისათვის, ასევე წარმოდგენილია ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

ფინანსურ ანგარიშგებაში შემავალი მუხლები ფასდება იმ ეკონომიკურ გარემოში არსებული ვალუტით, რომელშიც ორგანიზაცია ფუნქციონირებს („ფუნქციური ვალუტა“). ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც არის ორგანიზაციის ფუნქციური და წარსადგენი ვალუტა.

ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ოფიციალური გაცვლითი კურსის მიხედვით.

კურსთაშორის სხვაობიდან წარმოქმნილი მოგება და ზარალი, რომელიც მიიღება ტრანზაქციათა განხორციელებისა და ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში გადაყვანის შედეგად წლის ბოლოს არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსით, აღიარდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. გადაფასება წლის ბოლოს არ ეხება არაფულად მუხლებს კაპიტალში ინვესტიციების ჩათვლით. ფასიანი ქაღალდების გაცვლითი კურსის ცვლილებით მიღებული რეალური ღირებულების ცვლის ეფექტი აღიარდება, როგორც რეალური ღირებულების ცვლილებისას მიღებული შემოსავლის ან ხარჯის ნაწილი.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრისათვის არსებულ ოფიციალურ გაცვლით კურსებს:

	USD / GEL
გაცვლითი კურსი 2016 წლის 31 დეკემბრისათვის	2.6468
გაცვლითი კურსი 2015 წლის 31 დეკემბრისათვის	2.3949

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

ორგანიზაცია ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და დაშვებების შემუშავებას მომავალ პერიოდებთან დაკავშირებით. მსგავსი შეფასებები და დაშვებები მუდმივად მუშავდება ისტორიულ გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, მათ შორის, ისეთი მომავალი მოვლენების გათვალისწინებით, რომელიც მოსალოდნელია გონივრულ ფარგლებში. მომავალში მიღებული ფაქტობრივი შედეგი შესაძლოა განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისა და დაშვებებისგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

სესხების და მოთხოვნების გაუფასურების ანარიცხები

ორგანიზაცია რეგულარულად აფასებს სესხების პორტფელს გაუფასურებაზე. გაუფასურების ნიშნების არსებობის შემთხვევაში მენეჯმენტი აფასებს სესხების პორტფელის მომავალ ფულად ნაკადებს, ხოლო, თუ საჭიროა, ინდივიდუალური სესხის მომავალ ფულად ნაკადებსაც. გაუფასურების ნიშნები შეიძლება იყოს მსესხებლის მიერ გადახდების გაუარესება, ეროვნული ან ადგილობრივი ეკონომიკური ფაქტორები, რომლებიც უარყოფით გავლენას ახდენს სესხების პორტფელზე. მენეჯმენტი წარსული გამოცდილების საფუძველზე აფასებს სესხების პორტფელის გაუფასურებას. მომავალი ფულადი ნაკადების მოცულობის და დროში განაწილების შეფასების მეთოდოლოგია მენეჯმენტის მიერ გადაიხედება პერიოდულად, რათა შემცირდეს სხვაობა შეფასებულ და ფაქტიურ დანაკარგებს შორის.

ძირითადი ფაქტორი, რომელიც ამჟამად გამოიყენება სესხების გაუფასურების ანარიცხის შეფასებისთვის, არის სესხის ვადაგადაცილების სტატუსი და სესხის ტიპი შემდეგი განაკვეთებით:

ვადაგადაცილების სტატუსი	რეზერვის პროცენტი
30 დღემდე დაგვიანება	0
31-დან 60 დღემდე დაგვიანება	30
61-დან 90 დღემდე დაგვიანება	50
91-დან 180 დღემდე დაგვიანება	75
180 დღეზე მეტი დაგვიანება	100

მოგების გადასახადი

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ორგანიზაცია ახორციელებს ბევრ ოპერაციას და გაანგარიშებას, რომელთათვისაც საბოლოო დაბეგვრის საკითხები განსაზღვრული არაა. შედეგად ორგანიზაცია საგადასახადო ვალდებულებებს აღიარებს სავარაუდო შეფასებების საფუძველზე იმის შესახებ, ექნება თუ არა ადგილი დამატებითი გადასახადებისა და პროცენტის დარიცხვას. ეს საგადასახადო ვალდებულებები აღიარდება იმის მიუხედავად, ორგანიზაცია დარწმუნებულია თუ არა, რომ მას შეუძლია თავისი საგადასახადო დეკლარაციების დასაბუთება. ორგანიზაცია მაინც თვლის, რომ არსებობს გარკვეული პრობლემული არეები დეკლარაციებში, რომელთა ამომწურავად დასაბუთება შესაძლოა ვერ მოხერხდეს საგადასახადო შემოწმებისას. შედეგად, ორგანიზაცია ცდილობს მინიმუმამდე დაიყვანოს ამასთან დაკავშირებული რისკები. სხვადასხვა ფაქტორების, მათ შორის წარსული გამოცდილების ანალიზისა და საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების მიხედვით, ორგანიზაცია თვლის, რომ მის მიერ გაკეთებული საგადასახადო ვალდებულებების დარიცხვები ადეკვატურია ყველა არააუდიტირებული წლისათვის. ეს მოსაზრება ეყრდნობა დაშვებებს და შეფასებებს და შეიძლება შეიცავდეს კომპლექსურ მსჯელობებს მომავალ მოვლენებზე.

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

5. წინა პერიოდის რეკლასიფიკაცია

საჭიროებიდან გამომდინარე, მოხდა სათანადო მუხლების კორექტირება, რათა შესაბამისი იყოს მიმდინარე წლის თანხების წარდგენასთან. რეკლასიფიკაციის ეფექტი შემდეგნაირია:

ფინანსური ანგარიშგების არე	საწყისი ნაშთი	რეკლასიფიკაცია	საბოლოო ნაშთი
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება			
საინვესტიციო ქონება	139,942	(139,942)	-
სხვა აქტივები	27,285	139,942	167,227

6. ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
ფული მიმდინარე საბანკო ანგარიშზე (სს საქართველოს ბანკი)	895,323	1,162,280
ფული მიმდინარე საბანკო ანგარიშზე (სხვა ბანკები)	715	1,021
სულ ფული და ფულის ეკვივალენტები	896,038	1,163,301

ფული და ფულის ეკვივალენტები ვალუტების მიხედვით გაშიფრულია მე-17 შენიშვნაში.

7. გაცემული სესხები

გაცემული სესხები 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
გაცემული სესხები		
კლიენტებზე გაცემული სესხები	2,890,401	3,042,467
დარიცხული პროცენტი	158,088	174,126
	3,048,489	3,216,593
გაუფასურების ზარალების აღიარება		
ინდივიდუალური გაუფასურება	(10,276)	(66,207)
კოლექტიური გაუფასურება	(305,446)	(132,914)
	(315,722)	(199,121)
სულ გაცემული სესხები	2,732,767	3,017,472

ცვლილებები სესხის გაუფასურების ანარიცხებში 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლებისთვის:

	2016	2015
ნაშთი პერიოდის დასაწყისში	199,121	670,297
ჩამოწერილი სესხების ამოღება	438,598	354,743
პერიოდის ხარჯი	134,881	48,135
ჩამოწერები პერიოდის მანძილზე	(456,878)	(874,054)
ნაშთი პერიოდის ბოლოს	315,722	199,121

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინანგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

7. გაცემული სესხები (გაგრძელება)

გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	სოფლის მეურნეობა და მეტყვეობა	ვაჭრობა და მომსახურება	სამომხმარებლო სესხები	სხვა	სულ
მიმდინარე და არაგაუფასურებული ვადაგადაცილებული მაგრამ არაგაუფასურებული	1,151,451	583,903	646,542	-	2,381,896
1-30 დღის დაგვიანება	78,916	42,503	6,299	-	127,718
გაუფასურებაზე ჯგუფურად შეფასებული:	-	-	-	-	-
31-60 დღის დაგვიანება	16,204	-	2,831	-	19,035
61-90 დღის დაგვიანება	13,770	15,673	4,203	-	33,646
91-180 დღის დაგვიანება	40,483	12,235	8,583	-	61,301
180 დღეზე მეტი დაგვიანება	195,098	110,256	113,822	5,717	424,893
	1,495,922	764,570	782,280	5,717	3,048,489
საექვო ვალების ანარიცხები საერთო გაუფასურებაზე	(168,215)	(12,416)	(119,098)	(5,717)	(305,446)
საექვო ვალების ანარიცხები ინდივიდუალურ გაუფასურებაზე	(3,942)	(6,123)	(211)	-	(10,276)
სულ გაცემული სესხები	1,323,765	746,031	662,971	-	2,732,767

გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	სოფლის მეურნეობა და მეტყვეობა	ვაჭრობა და მომსახურება	სამომხმარებლო სესხები	სხვა	სულ
მიმდინარე და არაგაუფასურებული ვადაგადაცილებული მაგრამ არაგაუფასურებული	1,123,609	445,510	605,449	18,318	2,192,886
1-30 დღის დაგვიანება	91,671	45,434	45,096	4,711	186,912
გაუფასურებაზე ჯგუფურად შეფასებული:	-	-	-	-	-
31-60 დღის დაგვიანება	26,973	44,806	24,127	4,078	99,984
61-90 დღის დაგვიანება	27,385	735	13,042	-	41,162
91-180 დღის დაგვიანება	55,468	25,116	1,088	-	81,672
180 დღეზე მეტი დაგვიანება	422,518	186,592	3,811	1,056	613,977
	1,747,624	748,193	692,613	28,163	3,216,593
საექვო ვალების ანარიცხები საერთო გაუფასურებაზე	(95,190)	(27,523)	(7,922)	(2,279)	(132,914)
საექვო ვალების ანარიცხები ინდივიდუალურ გაუფასურებაზე	(53,825)	(10,883)	(1,499)	-	(66,207)
სულ გაცემული სესხები	1,598,609	709,787	683,192	25,884	3,017,472

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

7. გაცემული სესხები (გაგრძელება)

სესხების უზრუნველყოფების შესახებ ინფორმაცია 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	სოფლის მეურნეობა და მეტყვეობა	ვაჭრობა და მომსახურება	სამომხმარებლო სესხები	სხვა	სულ
გაცემული სესხები უზრუნველყოფის გარეშე	789,627	231,873	510,035	5,717	1,537,252
უზრუნველყოფილი სესხები შემდეგი ქონებით:					
- უძრავი ქონება	700,228	486,846	256,840	-	1,443,914
- მოძრავი ქონება	-	45,850	15,407	-	61,257
- ოქრო	6,066	-	-	-	6,066
	1,495,921	764,569	782,282	5,717	3,048,489
საექვო ვალების ანარიცხები საერთო გაუფასურებაზე	(168,215)	(12,416)	(119,098)	(5,717)	(305,446)
საექვო ვალების ანარიცხები ინდივიდუალურ გაუფასურებაზე	(3,942)	(6,123)	(211)	-	(10,276)
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,323,764	746,030	662,973	-	2,732,767

სესხების უზრუნველყოფების შესახებ ინფორმაცია 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	სოფლის მეურნეობა და მეტყვეობა	ვაჭრობა და მომსახურება	სამომხმარებლო სესხები	სხვა	სულ
გაცემული სესხები უზრუნველყოფის გარეშე	985,875	301,505	420,442	12,211	1,720,033
უზრუნველყოფილი სესხები შემდეგი ქონებით:					
- მოძრავი ქონება	692,342	378,795	261,088	15,953	1,348,178
- უძრავი ქონება	57,506	67,892	10,621	-	136,019
- ოქრო	11,902	-	461	-	12,363
	1,747,625	748,192	692,612	28,164	3,216,593
საექვო ვალების ანარიცხები საერთო გაუფასურებაზე	(95,190)	(27,523)	(7,922)	(2,279)	(132,914)
საექვო ვალების ანარიცხები ინდივიდუალურ გაუფასურებაზე	(53,825)	(10,883)	(1,499)	-	(66,207)
სულ კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,598,610	709,786	683,191	25,885	3,017,472

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

8. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

ისტორიული ღირებულება	შენიშვნა- ნაგებობები	კომპიუტერები და სხვა ტექნიკური აღჭურვილობა	ავეჯი და ინვენტარი	სატრანსპორტო საშუალებები	სულ ძირითადი საშუალებები
2014 წლის 31 დეკემბრისთვის	92,420	81,532	46,265	147,582	367,799
შემოსვლა	-	6,320	16,466	24,437	47,223
გასვლა	-	-	(3,170)	(22,020)	(25,190)
2015 წლის 31 დეკემბრისთვის	92,420	87,852	59,561	149,999	389,832
შემოსვლა	-	5,803	2,423	28,416	36,642
2016 წლის 31 დეკემბრისთვის	92,420	93,655	61,984	178,415	426,474

**დაგროვილი ცვეთა და
ამორტიზაცია**

2014 წლის 31 დეკემბრისთვის	(41,487)	(65,333)	(41,187)	(102,010)	(250,017)
წლის ცვეთა და ამორტიზაცია	(2,873)	(5,770)	(2,989)	(10,970)	(22,602)
გასულის დაგროვილი ცვეთა	-	-	2,868	17,345	20,213
2015 წლის 31 დეკემბრისთვის	(44,360)	(71,103)	(41,308)	(95,635)	(252,406)
წლის ცვეთა და ამორტიზაცია	(2,744)	(6,075)	(5,263)	(12,975)	(27,057)
2016 წლის 31 დეკემბრისთვის	(47,104)	(77,178)	(46,571)	(108,610)	(279,463)

ნეტო საბალანსო ღირებულება

2015 წლის 31 დეკემბრისთვის	48,060	16,749	18,253	54,364	137,426
2016 წლის 31 დეკემბრისთვის	45,316	16,477	15,413	69,805	147,011

9. სხვა აქტივები

სხვა აქტივები 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
დასაკუთრებული ქონება	176,598	139,942
გადახდილი ავანსები	48,457	27,285
სულ სხვა აქტივები	225,055	167,227

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინანგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

10. მოგების გადასახადი

დროებით სხვაობებში ცვლილებების საგადასახადო ეფექტი აღრიცხული 15%-ანი განაკვეთით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

დროებითი სხვაობები 15%-ის განაკვეთის გამო:	ნაშთი 2014 წლის 31 დეკემბრისთვის	(ხარჯი)/ შემოსავალი აღიარებული მოგება- ზარალში	ნაშთი 2015 წლის 31 დეკემბრისთვის	(ხარჯი)/ შემოსავალი აღიარებული მოგება- ზარალში	ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბრისთვის
კლიენტებზე გაცემული სესხები	300,394	(146,638)	153,756	(58,098)	95,658
ძირითადი საშუალებები	(11,220)	(3,257)	(14,477)	(1,948)	(16,425)
არამატერიალური აქტივები	(739)	72	(667)	(182)	(849)
გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალი	95,324	(78,815)	16,509	(16,509)	-
დროებითი სხვაობები	383,759	(228,638)	155,121	(76,737)	78,384
საგადასახადო აქტივი, რომელიც არ აღიარდა					
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(300,394)	146,638	(153,756)	75,372	(78,384)
საგადასახადო აქტივი/(ვალდებულება)	83,365	(82,000)	1,365	(1,365)	-

მოგების გადასახადის ხარჯი 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	2016	2015
მიმდინარე გადასახადი	(39,574)	-
დროებითი სხვაობის ეფექტი	(1,365)	(82,000)
	(40,939)	(82,000)

რეკონსილაცია ფაქტიურ და მოსალოდნელ მოგების გადასახადს შორის წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2016	2015
(ზარალი)/მოგება დაბეგვრამდე	(185,082)	42,317
გადასახადის განაკვეთი 15%	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადი	27,762	(6,348)
ხარჯები, რომლებიც არ გამოიქვითება საგადასახადო მიზნებისათვის	(68,701)	(75,652)
	(40,939)	(82,000)

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

11. მიღებული სესხები

მიღებული სესხები 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
მოკლევადიანი ვალდებულებები				
ფინანსთა სამინისტრო	LIBOR + 2%	USD	460,824	416,966
ფინანსთა სამინისტრო	შიდა ინფლაციას +2.5%	GEL	37,500	37,500
			498,324	454,466
გრძელვადიანი სესხი				
ფინანსთა სამინისტრო	LIBOR + 2%	USD	1,151,978	1,459,325
ფინანსთა სამინისტრო	შიდა ინფლაციას +2.5%	GEL	93,750	131,250
			1,245,728	1,590,575
			1,744,052	2,045,041
გადასახდელი პროცენტი				
ფინანსთა სამინისტრო		USD	21,723	20,197
ფინანსთა სამინისტრო		GEL	3,338	4,953
			25,061	25,150
სულ მიღებული სესხები			1,769,113	2,070,191

მიღებული სესხების საბალანსო ღირებულება შესაბამისია მათი რეალური ღირებულების.

12. სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
მსო მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია	96,600	96,600
სხვა ვალდებულებები	7,614	7,807
	104,214	104,407

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინანგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

13. სხვა წმინდა შემოსავალი

სხვა წმინდა შემოსავალი 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილი იყოს შემდეგნაირად:

	2016	2015
სხვა შემოსავლები		
შემოსავალი ჯარიმიდან	61,186	31,037
შემოსავალი სასამართლო დავებიდან	30,628	-
მოგება ძირითადი საშუალების გასვლიდან	-	4,502
სხვა შემოსავლები	-	17,310
	91,814	52,849
სხვა ხარჯები		
სასამართლო და სააღსრულებლო ხარჯები	-	(29,730)
სხვა ხარჯები	(2,876)	(2,840)
	(2,876)	(32,570)
სულ სხვა შემოსავალი, წმინდა	88,938	20,279

14. ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა სარგებელი

ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა სარგებელი 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2016	2015
ხელფასის ხარჯი	(351,238)	(353,280)
პრემია	(32,005)	(34,725)
დაზღვევა	(11,025)	(10,719)
	(394,268)	(398,724)

15. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლებისთვის წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2016	2015
იჯარა	(34,113)	(25,630)
საწვავის ხარჯი	(29,479)	(33,889)
ცვეთის და ამორტიზაციის ხარჯი	(28,855)	(27,051)
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურების ხარჯი	(26,585)	(25,947)
საწევრო გადასახადის ხარჯი	(18,919)	(20,575)
საკომუნიკაციო ხარჯი	(15,774)	(18,648)
ძირითადი საშუალებების შეკეთების ხარჯი	(11,470)	(9,787)
კომუნალური მომსახურების ხარჯი	(9,548)	(8,035)
დაცვის ხარჯი	(5,932)	(6,341)
სხვა ხარჯები	(15,781)	(24,906)
	(196,456)	(200,809)

16. პირობითი ვალდებულებები

სასამართლო დავა

ნორმალური საქმიანობის პირობებში, ორგანიზაციები ჩვეულებრივ ექვემდებარებიან სამართლებრივ ქმედებებსა და საჩივრებს.

ორგანიზაციის კლიენტების მიერ სესხის დაფარვის ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში ორგანიზაციას უწევს სამართლებრივ დავებში ჩართვა. ასეთი სამართლებრივი დავების მაქსიმალური გასავალი მომხმარებლისგან მისაღები სესხის თანხაა (მათ შორის დარიცხული პროცენტი და სხვა გადასახადები).

რადგან არ არის რწმუნება იმისა, რომ ყველა მომხმარებელი დააბრუნებს სესხის თანხას, ორგანიზაცია აღიარებს სესხის ნაწილს საექვოდ, როგორც ეს მოცემულია მე-7 შენიშვნაში.

კოვენანტებთან შესაბამისობა

ორგანიზაცია ექვემდებარება კოვენანტებს, რომლებიც ძირითადად დაკავშირებულია მიღებულ სესხებთან. ამგვარი კოვენანტების შეუსრულებლობა იწვევს უარყოფით შედეგებს, მათ შორის გაკოტრებას. დამატებითი დეტალები ამ საკითხთან დაკავშირებით მოცემულია მე-18 შენიშვნაში.

17. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა

სხვა ფინანსური ინსტიტუტების მსგავსად, ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად ორგანიზაცია დგება სხვადასხვა რისკის წინაშე. ეს შენიშვნა აღწერს ორგანიზაციის მიზნებს, პოლიტიკასა და პროცესებს, რომ მართოს აღნიშნული რისკები და წარმოადგენს მეთოდებს მათ შესაფასებლად. დამატებითი ციფრობრივი მონაცემები აღნიშნულ რისკებთან დაკავშირებით წარმოდგენილია მოცემული ფინანსური ანგარიშგების სხვადასხვა ნაწილში.

ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც ლიკვიდური ან მოკლევადიანია (სამ თვემდე ვადით), ითვლება, რომ მათი საბალანსო ღირებულება მიახლოებულია მათ რეალურ ღირებულებასთან.

ზოგადი მიზნები, პოლიტიკა და პროცესები

მენეჯმენტს გააჩნია საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის რისკების მართვის მიზნებისა და პოლიტიკის განსაზღვრისთვის, ამასთანავე, პასუხისმგებლობის შენარჩუნებასთან ერთად, მიზნებისა და პროცესების ეფექტურად დანერგვისთვის მას დელეგირებული აქვს პროცესების შემუშავებისა და ოპერირების უფლება ორგანიზაციის ფინანსური მხარისთვის.

მენეჯმენტის საერთო მიზანია, რომ შექმნას ისეთი პოლიტიკა, რომელიც მიზანმიმართული იქნება რისკების მინიმუმამდე შემცირებისკენ ორგანიზაციის კონკურენტუნარიანობისა და მოქნილობის გაუარესების გარეშე. აღნიშნულ პოლიტიკებთან დაკავშირებული დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ.

საქმიანობის პროცესში ორგანიზაცია დგას შემდეგი ფინანსური რისკების წინაშე:

- საკრედიტო რისკი
- ლიკვიდურობის რისკი
- საბაზრო რისკი:
  - სავალუტო რისკი
  - საპროცენტო განაკვეთის რისკი

17. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს რისკს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ დანაკარგს მეორე მხარისთვის ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. საკრედიტო რისკის წინაშე ორგანიზაცია დგება სესხების გაცემით და სხვა სახის ოპერაციებით, როდესაც ურთიერთობისას წარმოიშობა ფინანსური აქტივი.

ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობა მიკრო სესხების გაცემა და შესაბამისად, საკრედიტო რისკი უმნიშვნელოვანეს როლს თამაშობს მიკრო საფინანსო ორგანიზაციის (MFO) რისკების მართვაში. იმისათვის, რომ მსგავსმა შემთხვევებმა ორგანიზაციის ფინანსური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად არ დააზარალოს, გამოიყენება სხვადასხვა სამუშაო მეთოდი, რაც უზრუნველყოფს საკრედიტო რისკების დროულად იდენტიფიცირებასა და მათ ეფექტურად მართვას.

ორგანიზაციას საკრედიტო რისკის (იგულისხმება როგორც საბალანსო, ისე არასაბალანსო რისკები) მართვის მიზნით შემუშავებული აქვს ისეთი პოლიტიკები და პროცედურები, რომელიც მოიცავს პორტფელის კონცენტრაციის შეზღუდვის სახელმძღვანელო პრინციპებს და აყალიბებს საკრედიტო კომიტეტს, რომელიც აქტიურ მონიტორინგს უწევს საკრედიტო რისკს. საკრედიტო პოლიტიკა განიხილება და მტკიცდება მენეჯმენტის მიერ.

ორგანიზაცია რეგულარულად აკვირდება ინდივიდუალური სესხების საკრედიტო რისკებს და მუდმივად აფასებს კლიენტების კრედიტუნარიანობას. მიმოხილვა დაფუძნებულია განახლებულ ფინანსურ ინფორმაციაზე, რომელსაც იღებს საკრედიტო პერსონალი მონიტორინგის შედეგად. შემდეგ ინფორმაცია გადის რისკზე დაფუძნებულ შეფასებას საკრედიტო დეპარტამენტის მიერ.

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მაქსიმუმს. საანგარიშგებო პერიოდისათვის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა იყო:

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
ფული და ფულის ეკვივალენტები (ნაღდი ფულის გარეშე)	896,038	1,163,301
გაცემული სესხები	2,732,767	3,017,472
საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა	3,628,805	4,180,773

ორგანიზაციის საკრედიტო რისკი გაცემულ სესხებთან დაკავშირებით მოცემულია მე-7 შენიშვნაში.

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკში იგულისხმება საკმარისი ფინანსური რესურსის არსებობა, რომ მოხდეს სესხების გასტუმრება და სხვა ფინანსური ვალდებულებების დაფარვა შესაბამის ვადაში.

ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით ორგანიზაცია ახორციელებს ფულადი ნაკადების რეგულარულ მონიტორინგს, რაც ასევე აქტივების და ვალდებულებების მართვის პროცესის ნაწილია. ლიკვიდურობის ანალიზი და საპროცენტო განაკვეთის რისკები წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილებში. ქვემოთ მოყვანილი პრეზენტაცია ეფუძნება ორგანიზაციის ძირითადი მენეჯმენტის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციას.

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინანგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შედეგნაირად:

	3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	სულ
ფინანსური აქტივები				
გაცემული სესხები	-	107,871	2,624,896	2,732,767
სულ პროცენტის შემცველი ფინანსური აქტივები	-	107,871	2,624,896	2,732,767
ფული და მისი ეკვივალენტები	896,038	-	-	896,038
ფინანსური აქტივები სულ	896,038	107,871	2,624,896	3,628,805
ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	25,061	-	1,744,052	1,769,113
სულ პროცენტის შემცველი ფინანსური ვალდებულებები	25,061	-	1,744,052	1,769,113
სხვა ვალდებულებები	7,614	-	96,600	104,214
სულ ფინანსური ვალდებულებები	32,675	-	1,840,652	1,873,327
წმინდა ლიკვიდურობის დეფიციტი	863,363	107,871	784,244	1,755,478
ჯამური ლიკვიდურობის დეფიციტი	863,363	971,234	1,755,478	

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შედეგნაირად:

	3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური აქტივები					
გაცემული სესხები	209,698	1,655,324	1,127,949	24,501	3,017,472
სულ პროცენტის შემცველი ფინანსური აქტივები	209,698	1,655,324	1,127,949	24,501	3,017,472
ფული და მისი ეკვივალენტები	1,163,301	-	-	-	1,163,301
ფინანსური აქტივები სულ	1,372,999	1,655,324	1,127,949	24,501	4,180,773
ვალდებულებები					
მიღებული სესხები	25,150	-	-	2,045,041	2,070,191
სულ პროცენტის შემცველი ფინანსური ვალდებულებები	25,150	-	-	2,045,041	2,070,191
სხვა ვალდებულებები	7,807	-	96,600	-	104,407
სულ ფინანსური ვალდებულებები	32,957	-	96,600	2,045,041	2,174,598
წმინდა ლიკვიდურობის დეფიციტი	1,340,042	1,655,324	1,031,349	(2,020,540)	2,006,175
ჯამური ლიკვიდურობის დეფიციტი	1,340,042	2,995,366	4,026,715	2,006,175	

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება შემცირდება საბაზრო ფაქტორების ცვლილების გავლენით. საბაზრო რისკი შეიძლება წარმოიშვას ორგანიზაციის მიერ პროცენტური, სავაჭრო ან უცხოურ ვალუტაში არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის შედეგად. არსებობს რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება ან მომავალი ფინანსური ნაკადები შეიცვლება უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის გამო (სავალუტო რისკი) და საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო (საპროცენტო რისკი).

- სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა ერთი ვალუტის მიმართ მეორის ფასის ცვლილებით. სავალუტო რისკი არანაკლებ გავლენას ახდენს ორგანიზაციის ფინანსური რისკების განსაზღვრაში. ორგანიზაცია ატარებს სავალუტო რისკს, რომელიც დაკავშირებულია მის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებთან.

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი
ფული და ფულის ეკვივალენტები	664,926	231,112
გაცემული სესხები	1,751,922	980,845
	2,416,848	1,211,957
ფინანსური ვალდებულებები		
მიღებული სესხები	134,588	1,634,525
სხვა ვალდებულებები	104,214	-
ღია საბალანსო პოზიცია	2,282,260	(422,568)

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი
ფული და ფულის ეკვივალენტები	1,163,301	-
გაცემული სესხები	1,304,525	1,712,947
	2,467,826	1,712,947
ფინანსური ვალდებულებები		
მიღებული სესხები	173,703	1,896,488
სხვა ვალდებულებები	104,407	-
ღია საბალანსო პოზიცია	2,189,716	(183,541)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ორგანიზაციის მგრძობელობას ქართულ ლართან მიმართებით უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსების 20%-იან ზრდასა ან კლებაზე და წარმოადგენს მენეჯმენტის შეფასებას უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის შესაძლო ცვლილებაზე. მგრძობელობის ანალიზს მოიცავს მხოლოდ უცხოური ვალუტის დენომინირებულ ფულად სახსრებს და აკორექტირებს წლის ბოლოსთვის უცხოურ ვალუტის 20% საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების მიხედვით.

17. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

მოგებაზე გავლენა მოგება/ზარალის უწყისსა და კაპიტალზე ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულების საფუძველზე 2016 და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	აშშ დოლარის გავლენა 2016		აშშ დოლარის გავლენა 2015	
	ლარი/აშშ დოლარი 20%	ლარი/აშშ დოლარი - 20%	ლარი/აშშ დოლარი 20%	ლარი/აშშ დოლარი - 20%
მოგება/(ზარალი)	(84,514)	84,514	(36,708)	36,708

ანალიზი გულისხმობს, რომ ყველა სხვა ცვლადი, მაგალითად საპროცენტო განაკვეთი, უცვლელია.

- საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ორგანიზაციის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებებზე. ეს რისკი შესაძლოა წარმოიშვას აქტივებისა და ვალდებულებების მიღება/დაფარვის ვადების შეუსაბამობით, ასევე იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი აქტივები და ვალდებულებები დამოკიდებულია კურსის ცვლილებაზე.

ორგანიზაციას გააჩნია სესხები, როგორც ლარში, ასევე დოლარში. საპროცენტო განაკვეთები დამოკიდებულია LIBOR (საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც დადგენილია ლონდონის ბანკების მიერ) და შიდა ინფლაციის განაკვეთზე.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების პროცენტების ვადიანობის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ზემოთ ლიკვიდურობის რისკის რაოდენობრივ შენიშვნაში.

18. კაპიტალის მართვა

ორგანიზაციის მიზნები კაპიტალის მართვისას შემდეგში მდგომარეობს:

- მოახდინოს ორგანიზაციის ფუნქციონირებადობის უზრუნველყოფა ისე, რომ ორგანიზაციამ გააგრძელოს ეფექტურად საქმიანობა;
- შეესაბამებოდეს სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნილებებს; და
- ჰქონდეს ადეკვატური უკუგება აქციონერებისთვის.

ორგანიზაცია რისკის პროპორციულად აწესებს საჭირო კაპიტალის ოდენობას. ორგანიზაცია მართავს საკუთარი კაპიტალის სტრუქტურას და ახდენს მის კორექტირებას ეკონომიკური გარემოებებისა და აქტივების რისკიანობის შესაბამისად.

იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს ან დააკორექტიროს კაპიტალის სტრუქტურა, ორგანიზაციამ შეიძლება დააკორექტიროს მფლობელებისათვის გადახდილი დივიდენდები, დაუბრუნოს კაპიტალი მფლობელებს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები ვალის დაფარვის მიზნით.

ორგანიზაციამ ასევე უნდა შეასრულოს სესხის ხელშეკრულებაში მითითებული კოვენანტები, რომლებიც მოითხოვს ყოველწლიურად დადებით წმინდა მოგების მიღებას. საანგარიშგებო წლის ბოლოს, ისევე როგორც წინა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ორგანიზაციამ დაარღვია ხელშეკრულების პირობები. თუმცა, ორგანიზაციამ გამსესხებელს არ მიმართა აღნიშნული კოვენანტის ცვლილებაზე, რადგან წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით მენეჯმენტი არ ელოდება რაიმე ნეგატიურ ქმედებას. ორგანიზაცია ფარავს სესხს შეთანხმებული გრაფიკის მიხედვით რაიმე დარღვევების გარეშე.

სს “მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფინაგრო“

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ქართულ ლარში)

19. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები ან ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან, როგორც წარმოდგენილია ბასს 24-ში „ინფორმაცია დაკავშირებულ მხარეებზე“, წარმოადგენს:

(ა) მხარეებს, რომლებიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ერთი ან რამდენიმე შუამავლით აკონტროლებენ, კონტროლდებიან ან არიან ერთობლივი კონტროლის ქვეშ ორგანიზაციასთან (მათ შორის, დამფუძნებელ ორგანიზაციასა და ფილიალებთან), ფლობენ წილს ორგანიზაციაში, რაც მნიშვნელოვანი გავლენის მიზეზია და ფლობენ საერთო კონტროლს ორგანიზაციაზე;

(ბ) ორგანიზაციის ან მისი მშობელი საწარმოს ძირითად მმართველ პერსონალს;

(გ) (ა) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილთა ოჯახის წევრებს;

(დ) მხარეებს, რომლებიც წარმოადგენენ (გ) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილი პირების მიერ კონტროლირებად ან ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებს, ან ამ პირებს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ მათზე, ან ასეთ საწარმოში ხმის მიცემის უფლება პირდაპირ ან არაპირდაპირ ამ პირების ხელშია.

დაკავშირებულ მხარეებთან ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას ყურადღება ექცევა ამ ურთიერთობის არსს და არა უბრალოდ იურიდიულ ფორმას. ორგანიზაციასა და მის დაკავშირებულ მხარეებს შორის ოპერაციების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ქვემოთ:

დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთები და ტრანზაქციები 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობითა და საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა ამ თარიღში:

ფინანსური ანგარიშგების მუხლი	ძირითადი მმართველი პირები	ფინანსურ ანგარიშგებაში მთლიანი თანხა
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(68,988)	(394,268)

დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთები და ტრანზაქციები 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობითა და საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა ამ თარიღში:

ფინანსური ანგარიშგების მუხლი	ძირითადი მმართველი პირები	ფინანსურ ანგარიშგებაში მთლიანი თანხა
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(73,100)	(398,724)

20. ბალანსის შემდგომი მოვლენები

ადგილი არ ჰქონია ისეთ მოვლენებს რომლებიც საჭიროებენ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვას.